

EŞYANIN MENŞE KAZANIMININ   NEM   TERC  HL   VE TERC  HS  Z MENŞE KURALLARI

ATILLA   AH  N

ANKARA GÜMRÜK M   AV  RLER   DERNE    BAŞKANI

MENŞE KAVRAMI- MENŞE KURALLARI NEDİR?

Menşe, bir malın ekonomik milliyetidir.

Menşe kavramı, bir malın taşıdığı ekonomik değerin hangi ülkeye ait olduğunu ifade eder.

Menşe kuralları, eşyanın hangi ülke menşeli olduğunun belirlenmesini sağlayan spesifik kurallardır.

EŞYANIN MENŞE STATÜSÜ NEDEN ÖNEMLİDİR?

- ❑ Dış ticarete konu ürünlerin;
- ✓ İthalattan alınacak gümrük vergilerinin hesaplanmasında,
- ✓ Ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasında,
- ✓ Menşe esaslı diğer önlemlerin uygulanmasında,
- ✓ Dış ticaret istatistiklerinin tutulmasında

Eşyanın menşei önem arz eder.

- ❑ Uluslararası ticarete konu olan bir eşyanın menşeinden bahsederken, o eşyanın hangi ülkeden geldiği değil, hangi ülkede üretilmiş olduğu veya menşe kazanım kurallarına göre hangi ülke menşeli olduğu dikkate alınır.

EŞYANIN MENŞEİNİN BELİRLENMESİ

- Eşyanın menşeinin belirlenmesi keyfi olarak değil, uluslararası kabul görmüş kurallara göre işler.
- Tercihsiz menşe kuralları, Dünya Ticaret Örgütü Menşe Kuralları Anlaşması'nda belirlenen genel kurallar esas alınmak suretiyle, taraf ülkelerce ulusal mevzuatlarına uygun olarak çıkarılan yasa, yönetmelik veya genel uygulamaya yönelik idari kararlarla belirlenmektedir.
- Tercihli menşe, tercihli tarife uygulamalarından yararlandırılmak istenen eşyaya uygulanmak istenen menşe kurallarıdır.

Tercihli Olmayan Menşe

Tercihsiz menşe kuralları, arada herhangi bir tercihli vergi oranı uygulanmasına ilişkin özel anlaşma veya düzenleme bulunmayan tüm ülkeler menşeli eşya için geçerlidir.

- ✓Miktar Kısıtlaması
- ✓Gözetim ve korunma önlemleri
- ✓Anti –damping, anti- sübvansiyon
- ✓Tarife Dışı Engeller

MENŞE ŞEHADETNAMEİ

Tercihli Menşe

Bazı ülke veya ülke gruplarına tanınan ve özel anlaşmalarla belirlenen tavizlerin uygulanmasına ilişkin kurallar

Gümrük Vergisi indirimi veya muafiyeti

**EUR.I – EUR-MED –Fatura Beyanı-
Menşe Belgesi-Menşe Beyanı -Form A/Menşe
Beyanı(REX)**

TERCİHLİ OLMAYAN MENŞE KURALLARININ ÖNEMİ

- ✓ Ticaret politikası araçlarının gereğince ve etkin bir şekilde uygulanabilmesi,
 - ✓ Menşe/trafik sapmasının önlenmesi,
 - ✓ En çok kayrılan ülke kuralına (MNF) göre DTÖ üyesi ülkelere gümrük vergisi uygulanması,
 - ✓ İnsan ve hayvan sağlığının korunması, bitki varlığının korunması, kültürel ve tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin önlemlerin menşe esaslı olarak uygulanması,
 - ✓ Eşyanın menşesine bağlı olarak uygulanan ek mali yükümlülük ve benzeri mali yükümlülüklerin hesaplamasının ibraz edilen menşe belgesine göre yapılacak olması,
 - ✓ Diğer tarife dışı önlemlerin eşyanın menşesine bağlı olarak uygulanması,
 - ✓ İthalat-İhracat istatistiklerin menşe ülke itibarıyla tutulması,
- Gibi durumlarda menşe şahadetnamesinin ibrazı önem arz etmektedir.

EN ÇOK KAYRILAN ÜLKE (MFN) KURALI

GTİP	MADDE İSMİ	AB, EFTA, İSR, MAK, B.HER, FAS, FİL, TUN, MIS, GÜR, ARN, SIR, KOS, KAR, Şİ, MOR, MLDV, F.ADA, G.KOR, BK, MLZ, SNG	TERCİHSİZ MENŞE KURALLARI			
		TERCİHLİ MENŞE KURALLARI				MFN Kuralı
		GTS ÜLKELERİ				
			EAGÜ	ÖTDÜ	GYÜ	
8528.69.80.00.00	Diğer monitörler -Renkli olanlar	0	0	0	9,8	14

MFN KURALI (Most Favoured Nation) **DTÖ** Üyesi üçüncü ülkelere uygulanan gümrük vergisi oranlarını gösterir.

GÜMRÜK MEVZUATINDA TERCİHLİ OLMAYAN MENŞE KURALLARINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Tercihli olmayan menşe kurallarına ilişkin düzenlemeler (menşe tespiti, menşe kuralları, belgelendirme vb.) Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliğinde yer almaktadır.
- Gümrük mevzuatımızda, kara suları dahil olmak üzere **tümüyle Türkiye’de elde edilen veya üretilen eşya** Türk menşelidir (GK m.18).
- Türkiye’de **üretilen bir eşyanın imalinde birden fazla ülke menşeli girdi kullanılması durumunda**, nihai ürünün Türk menşeli olarak addedilebilmesi için;
 - ✓ Türkiye’de yeni bir ürün elde edilmiş olması veya
 - ✓ Üretimin önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması ve
 - ✓ Bu işlemlerin bu amaçla kurulmuş işletmelerde yapılması gerekir (GK m.19).

TÜMÜYLE BİR ÜLKEDE ÜRETİLEN EŞYADA MENŞE KURALI

- Tümüyle bir ülkede üretilen eşyanın menşe kuralları 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 18'inci maddesinde,
 - O ülkede çıkartılan madencilik ürünleri,
 - O ülkede toplanan bitkisel ürünler,
 - O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar,
 - O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,
 - O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ve avcılık ürünleri,
 - O ülkede kayıtlı ve tescilli olup, o ülke bandırasını taşıyan araçlar tarafından herhangi bir ülkenin kara suları dışındaki denizlerden çıkartılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri,
 - Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan fabrika gemilerinde denizden çıkarılan ürünlerden elde edilen eşya,
 - O ülke kara suları dışındaki denizlerin dibinde veya toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkartılan ürünler,
 - Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan, imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar,
 - Yukarıda sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya,
- Anlaşılır.

ÜRETİMİ BİRDEN FAZLA ÜLKEDE GERÇEKLEŞTİRİLEN EŞYANIN MENŞE STATÜSÜNÜN BELİRLENMESİ

- ❑ Üretimi birden fazla ülkede gerçekleştirilen eşyada menşe tespiti Gümrük Kanunu'nun 19 ve Gümrük Yönetmeliğinin 33 ila 36'ncı maddeleri çerçevesinde belirlenmektedir.
- Türkiye'de **üretilen bir eşyanın imalinde birden fazla ülke menşeli girdi kullanılması durumunda**, nihai ürünün Türk menşeli olarak addedilebilmesi için;
- ✓ Türkiye'de yeni bir ürün elde edilmiş olması veya
- ✓ Üretimin önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye'de yapılmış olması ve
- ✓ Bu işlemlerin bu amaçla kurulmuş işletmelerde yapılması gerekir (GK m.19).

MENŞELİ OLARAK KABUL EDİLMEYEN DURUMLAR

- Esas amacı, Türkiye tarafından belirli ülkeler eşyası için öngörülen hükümleri aşmak olup, bu amaçla işçilik ve işlemlerden geçirilen eşya Kanunun 19'uncu maddesi kapsamında o ülke menşeli olarak sayılmaz (GK m.20).
- **Örnek:**
- Çin menşeli güneş paneli hücresi ithali Damping Vergisine tabidir.
- Damping vergisinden kaçınmak amacıyla bu ürünler tercihli ticaret anlaşması yaptığımız A ülkesine getirilerek güneş paneline dönüştürüldükten sonra o ülke menşeli olarak ithalinde , güneş paneli A ülkesi menşeli kabul edilmez.

TEKSTİL ÜRÜNLERİNDE MENŞE TESPİTİ (GY M.34)

- ❑ Birden fazla ülkede menşeli olmayan girdiler kullanılarak elde edilen ve Türk Gümrük Tarife Cetvelinin XI nci bölümünde yer alan tekstil ürünlerinin o ülke menşeli sayılabilmesi için,
- ✓ Nihai ürünün üretiminde kullanılan ve menşeli olmayan girdilerin sınıflandırıldığı pozisyondan başka bir pozisyonda sınıflandırılması gerekir(Pozisyon değişikliği kuralı).
- ✓ Ancak, ek-5'te yer alan listedeki tekstil ürünlerinde, pozisyon değişikliği olup olmadığına bakılmaksızın listenin üçüncü sütununda belirtilen işlemlerin gerçekleştirilmiş olması şartı aranır.
- ✓ Listede yer alan ürünler için üçüncü sütunda belirtilen işlem gerçekleşmediği sürece pozisyon değişikliği olsa dahi elde edilen ürün menşe kazanmaz.

ÜRETİMİ BİRDEN FAZLA ÜLKEDE GERÇEKLEŞTİRİLEN EŞYADA MENŞE TESPİTİ

MENŞELİ OLMAYAN GİRDİLERLE İMALEDİLEN ÜRÜNE MENŞE STATÜSÜ KAZANDIRAN

VEYA

KAZANDIRMAYAN İŞÇİLİK VEYA İŞLEME FAALİYETLERİNE İLİŞKİN LİSTE

(T.G.T.C.'nin XI. Bölümünde Sınıflandırılan Tekstil Ürünleri)

EK 5

Tarife Pozisyonu	Ürün Tanımı	Yabancı Menşeli Girdilere Uygulanarak Menşe Statüsü Kazandıran İşçilik veya İşlemler
(1)	(2)	(3)
y 5201	Pamuk, karde edilmemiş veya penyelenmemiş, ağartılmış	Kullanılan ham pamuğun kıymetinin, fabrika çıkış fiyatının % 50 sini geçmediği imalat
6213 ve 6214	Mendiller, şallar, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçeler, duvaklar ve benzeri eşya: -İşlemeli olanlar	İplikten imalat veya kullanılan işleme yapılmamış mensucatin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 40'ını aşmadığı imalat
	-Diğerleri	İplikten imalat

**MENŞELİ OLMAYAN GİRDİLERLE İMAL EDİLEN
ÜRÜNE MENŞE STATÜSÜ KAZANDIRAN VEYA KAZANDIRMAYAN İŞÇİLİK VEYA İŞLEME
FAALİYETLERİNE İLİŞKİN LİSTE
(Tekstil Ürünleri Dışındaki Ürünler)**

Tarife Pozisyonu	Ürün Tanımı	Menşeli Olmayan Girdilere Uygulanarak Menşe Statüsü Kazandıran İşçilik veya İşlemler
(1)	(2)	(3)
0201	Sığır eti (taze veya soğutulmuş)	En az üç aylık bir besi döneminden sonraki kesim ⁽¹⁾
y 9113	Saat kayışları, saat bantları ve bilezik saatler ve bunların parçaları, tekstilden.	Kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymetinin fabrika çıkış fiyatının % 40'ını geçmediği imalat
		15

ÖRNEK-TEKSTİL ÜRÜNÜ MENŞE KAZANIMI

5206 tarife pozisyonunda yer alan **Tayvan menşeli iplik** kullanılarak Türkiye’de üretilen **kilimin tercihli olmayan menşenin tespiti;**

(5206)

Kilim imalatı

(5702)

1- Eşya tekstil ürünü (50-63. fasıl). Bu durumda ilk olarak eşyanın 5 no.lu listede yer alıp almadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

2- Eşya 5 no.lu listede yer almamaktadır. Bu durumda eşyanın menşenin tespiti için uygulanması gerekli kural pozisyon değişikliği kuralıdır.

DİĞER ÜRÜNLERDE MENŞE TESPİTİ

- Tekstil ürünleri haricindeki ürünlerin birden fazla ülkede menşeli olmayan girdiler kullanılmak suretiyle gördüğü işçilik ve işlem sonucunda elde edilen ve GY Ek-6'da yer alan listedeki ürünlerin o ülke menşeli sayılabilmesi için;
- ✓ Listenin üçüncü sütununda belirtilen işlem ve işçiliği görmesi gerekir.
- Listede yer almayan ürünler için yorum kurallarının 5 no.lu notunda (GK m.19) belirtildiği şekilde işlem yapılır.

ÖRNEK: GY EK 6 MENŞE KAZANIM KURALI

y 854I Kristal silikon
fotovoltaik **hücreler,**
modüller veya
panolar

- Ürünün yer aldığı pozisyon haricinde herhangi bir pozisyonda yer alan girdilerden imalat.
- Ürünün 854I pozisyonunda sınıflandırılan girdilerden imal edilmesi durumunda, söz konusu girdilerin menşei ürünün menşei olacaktır.
- Ürünün birden fazla ülke menşeli 854I pozisyonunda sınıflandırılan girdilerden imal edilmesi durumunda, ürün kıymet olarak en yüksek orana sahip girdi ile aynı ülke menşeli olur.

AKSESUARLAR, YEDEK PARÇALAR VE AKSAM

Normal olarak bir cihazın bölümü durumundaki aksesuarlar, yedek parçalar ve aksamın, söz konusu cihaz, makine, alet veya aracın parçası ile beraberinde teslim edilmesi halinde o alet ve cihazla aynı menşei taşıdığı kabul edilir.

Yukarıdaki kurallar uygun menşei tespiti için, varış ülkesindeki ithalat için gerekli olması ve söz konusu önemli yedek parçaların üretim aşamasında ilgili teçhizat, makine, cihaz veya taşıtın bünyesine girmesinin, bu teçhizat, makine, cihaz veya taşıtın imalatının yapıldığı ülkenin menşeiine sahip olmasını engellememesi gerekir.

MENŞE ŞAHADETNAMESİ ARANACAK ZORUNLU HALLER NELERDİR?

- ❑ Menşe esaslı ticaret politikası önlemlerine, İGV ve EMY'lere tabi eşyanın serbest dolaşıma girişinde önlemin uygulanmaması için (Güm. Yön. 205/4.üncü mad. hükmü hariç)
- ✓ Eşyanın önlem uygulanan ülke menşeli olmadığını,
- ✓ İGV veya EMY uygulanan ülkeler menşeli olmadığını
- ✓ İth. Rej. Kararında Diğer ülkeler sütununda o eşya için DTÖ üyesi olmayan ülkeler için daha yüksek bir vergi oranı bulunması halinde, eşyanın DTÖ üyesi ülke menşeli olduğunu

tevsik etmek üzere **menşe ülke veya ihracatçı ülke yetkili makamlarınca düzenlenmiş** menşe şahadetnamesi ibraz edilir.

MENŞE ŞAHADETNAMESİ ARANMAYAN HALLER

- ✓ Doğrudan ticaret politikası önleminin uygulandığı ülkeden ithal edilen eşya,
- ✓ Ticaret politikası önlemi, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülük uygulanan ülke menşeli olduğu beyan edilen eşya.
- ✓ Eşyanın tercihli menşeyini tevsik eden belgelerin ibrazı halinde (EUR I, EUR-MED, Fatura beyanı, menşe beyanı, D8 menşe ispat belgesi vb....)
- ✓ AB'ye üye ülkelerden A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelen eşyanın serbest dolaşıma girişinde menşe şahadetnamesi ibrazı zorunlu değildir (GY m. 205/4-ç).
- ✓ Ticari mahiyette olmayan ve CIF kıymeti 430 Avro'yu geçmeyen eşya ile numuneler.

MENŞE ŞAHADETNAMESİNDE TEMİNAT UYGULAMASI

Menşe
Şahadetnamesinin
Sonradan İbrahim
Beyan Edilmesi

Menşe
Şahadetnamesinin
Eksik Bilgi
İçermesi

Nakit Teminat

6 Ay (30 Güne Kadar Ek Süre)

Teminat
İadesi

BİRDEN FAZLA ÖNLEM UYGULANMASI DURUMU

- Eşyanın aynı anda birden fazla ticaret politikası önlemi, ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülöklere tabi olması ya da aynı düzenleme kapsamında ölkesine göre farklı oranların belirlenmiş olması durumunda **menşe şahadetnamesi aranır**.
- Menşe şahadetnamesi ibraz edilmemesi halinde, tahsil edilmesi gerekenlerden en yüksek tutarlar esas alınarak işlem yapılır.

MENŞE ŞAHADETNAMESİ İBRAZINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- ✓ Menşe şahadetnamesi menşe ülke veya ihracatçı ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenmiş olmalıdır.
- ✓ Menşe şahadetnamesi GY m. 40'ta belirtilen zorunlu bilgilerin yer alıp almadığı kontrol edilmelidir.
- ✓ Menşe şahadetnamesindeki bilgiler ile eşyanın sevk ve ithalat belgelerindeki bilgilerin uyumlu olup olmadığının kontrolü yapılmalıdır.
- ✓ Menşe belgesinde kayıtlı bilgiler ile küşatı yapılan eşya üzerindeki bilgilerin uyumlu olmaması halinde belge sorgulanmalıdır.
- ✓ BİLGE sorgulamada menşe şahadetnamesi istenilmesi halinde «Yok» seçeneği beyan edilmesi halinde menşe belgesi yoksa mutlaka önlem (EMY, Dampinge Karşı Vergi, Sübvansiyona Karşı TEV, vb.) hesaplanmalıdır.

EMY	2018/11799 BBK- AB den GTS menşeli eşyaların ithalinde EMY	22.09.2025/10436 s. Karar 8703 pozisyonunda araç ithalinde EMY			
İhraç Ülkesi	AB	STA yapılan ülkeler	AB ülkeleri	Diğer Ülkeler	
Menşe durumu	Serbest dolaşımda (EMY uygulanan ülkeler hariç menşeli)		Tercihli ticaret	Serbest dolaşımda bulunan eşya	Tercihsiz ticaret
Menşe belgesi	A.TR – VAR Güm. Yön. 205/4-ç	A.TR – YOK	EUR.1-EUR-MED Menşe Belgesi, Menşe Beyanı Fatura Beyanı	AB Menşeli Çapraz kümülayon kapsamında menşeli eşya A.TR+Tedarikçi Beyanı	Menşe Belgesi Zorunlu değil
TÜRKİYE					
Uygulanacak EMY	EMY uygulanmaz	EMY uygulanmaz	EMY UYGULANIR	EMY UYGULANMAZ	EMY uygulanır

NOT: Eşyanın aynı zamanda birden fazla ticaret politikası önlemi, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülöklere tabi olması ya da aynı düzenleme kapsamında ölkesine göre farklı oranların belirlenmiş olması durumunda menşe şahadetnamesi aranır. Menşe şahadetnamesi ibraz edilmemesi halinde, tahsil edilmesi gerekenlerden en yüksek tutarlar esas alınarak işlem yapılır.

TÜRKİYE’NİN TERCİHLİ TİCARET POLİTİKASI

- ❑ **Gümrük Birliğini kuran 1/95 sayılı OKK ile Türkiye,**
 - ✓ Gümrük Birliğine dahil eşyanın (sanayi ve işlenmiş tarım ürünleri) AB ile ticaretinde gümrük vergisini kaldırmıştır.
 - ✓ Tarım ürünleri ve Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ürünleri gümrük birliğinin kapsamı dışında bırakılmıştır.
 - ✓ Türkiye AB ile ticarete, yapılan düzenlemelere ek olarak ticaret politikasını AB’nin ticaret politikası ile uyumlu hale getirme yükümlülüğü altına girmiştir.
- Gümrük Birliğinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar 2006/10895 sayılı Karar (Köprü mevzuat) ile düzenlenmiştir.

TERCİHLİ TİCARETTE GÜMRÜK VERGİSİ UYGULAMASI

1

2

3

İhraç
Ülkesi

Avrupa Birliği

Serbest Dolaşım

A.TR

Gümrük Vergisi: %0
işlenmiş tarım
ürünlerinde tarım payı
için EMY

STA Yapılan
Ülkeler

GTS Ülkeleri

Tercihli Ticaret

EUR.I-EUR-MED
Fatura Beyanı
Menşe Beyanı

REX
Menşe
Beyanı

İndirimli veya "0" G.V.

Diğer Ülkeler

Tercihsiz Ticaret

TARİFE DIŞI ÖNLEMLERDE
Menşe Şahadetnamesi

İthalat Rejiminde "Diğer Ülkeler"e
uygulanan gümrük vergisi

TÜRKİYE

Uygulanacak
gümrük vergisi

İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ENTEGRASYON MODELLERİ

- Gümrük Birliği modeli
- Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Anlaşması
- Serbest Ticaret Anlaşmaları modeli
- Pan Avrupa Menşe Kümülasyon Sistemi (PAMK) modeli
- Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyon Sistemi (PAAMK) modeli
- Batı Balkan Menşe Kümülasyon Sistemi (BBMK) modeli
- Bölgesel Konvansiyon Sistemi (PAMK, PAAMK ve BBMK Sistemlerinin konsolidasyonu ve genişletilmesi)
- Tercihli Ticaret Anlaşmaları modeli (Türkiye-İran TTA ve D-8 Ülkeleri TTA)
- EFTA Modeli (Norveç, İsviçre, İzlanda, Lihtenştayn)
- AB-Kanada Kapsamlı Ticaret Anlaşması modeli
- AB-BK Ticaret ve İşbirliği Anlaşması modeli
- Asya-Pasifik Ülkeleri STA modeli

MEVZUATIMIZDA TERCİHLİ MENŞEYE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

1-Karşılıklı Taviz Verilmesi Esasına Dayananlar

- İkili Serbest Ticaret Anlaşmaları Kapsamında Ticaret (G. Kore, Singapur, Malezya, Şili, Moldova, Morityus, Venezuela, Gürcistan, BK)
- Avrupa Birliği ile Tarım Ürünleri Ticareti - [EUR.1](#)
- Avrupa Birliği ile AKÇT Ürünleri Ticareti - [EUR.1-PAAMKS/EUR.1-EUR-MED/Fatura Beyanı](#)
- PAAMKS - [Çapraz Kümülasyon/EUR.1-EUR-MED/Fatura Beyanı](#)
- BBMKS - [Çapraz Kümülasyon/EUR.1-Fatura Beyanı](#)
- Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması – [İkili Menşe Kümülasyonu/İran MİB](#)
- D-8 Ülkeleri ile Aramızdaki TTA – [Menşe Kümülasyonu/ D8 MİB](#)
- TPS-OIC TTS - [Menşe Kümülasyonu/TPS-OIC MİB](#)
- TUR-PAK TTA – [İkili Menşe Kümülasyonu/TUR-PAK MİB](#)
- TR-BAE Kapsamlı Ekonomik Anlaşma – [İkili Menşe Kümülasyonu/TR-UEA MİB](#)
- TR-AZERBAYCAN TTA – [İkili Kümülasyon/TR-AZ MİB](#)
- TR-ÖZBEKİSTAN TTA- [İkili Menşe Kümülasyon/EUR.1](#)

2-Tek Taraflı Taviz Verilmesi Esasına Dayananlar

- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi /[REX Menşe Beyanı](#)

SERBEST TİCARET ANLAŞMASI (STA) NEDİR?

- Serbest Ticaret Anlaşmaları iki ülke arasındaki ticareti liberalleştirmeye yönelik bir dizi ticari hüküm ihtiva eden anlaşmalardır.
- **Bu anlaşmaların amacı, iki tarafın birbirleri menşeli eşyaya tercihli tarife uygulaması suretiyle iki ülke arasındaki ticareti özendirmek ve arttırmaktır.**

MENŞE KÜMÜLASYONU NEDİR?

- Menşe kümülasyonu, aralarında bir Serbest Ticaret Alanı oluşturan bir anlaşmaya taraf olan ülkelerin, **birbirleri menşeli girdileri sınırsız ölçüde kullanmalarına olanak tanıyan** bir sistemdir.
- Ülkemizin taraf olduğu serbest ticaret alanları çerçevesinde, **menşe kümülasyonu; taraf ülkenin, diğer taraf ülke veya ülkeler “menşeli maddeler” üzerinde sadece “yetersiz işçilik ve işlemin ötesinde işlem yapmak”** suretiyle elde ettiği nihai ürünü, kendi ülkesi menşeli olarak diğer taraf ülke veya ülkelere tercihli rejim dahilinde ihraç etmesini sağlamaktadır.

İKİLİ MENŞE KÜMÜLASYONUNDA TAMAMEN ELDE EDİLMEMİŞ

EŞYA

Anlaşmaya Taraf
Ülke **MISIR** menşeli
girdiler kullanılmış

3. Ülke menşeli
girdiler kullanılmış

Yetersiz işlem ve işçiliğin
ötesinde işlem yapılmış mı?

Yapılan işlem ve işçilik
Yönetmelik Ek II Listeye göre
yeterli mi?

MISIR

✓ **EUR 1**

E

TÜRKİYE

H

~~**EUR.1**~~ ikili kümülayonda düzenlenmez

TÜRKİYE

E

✓ **EUR.1**

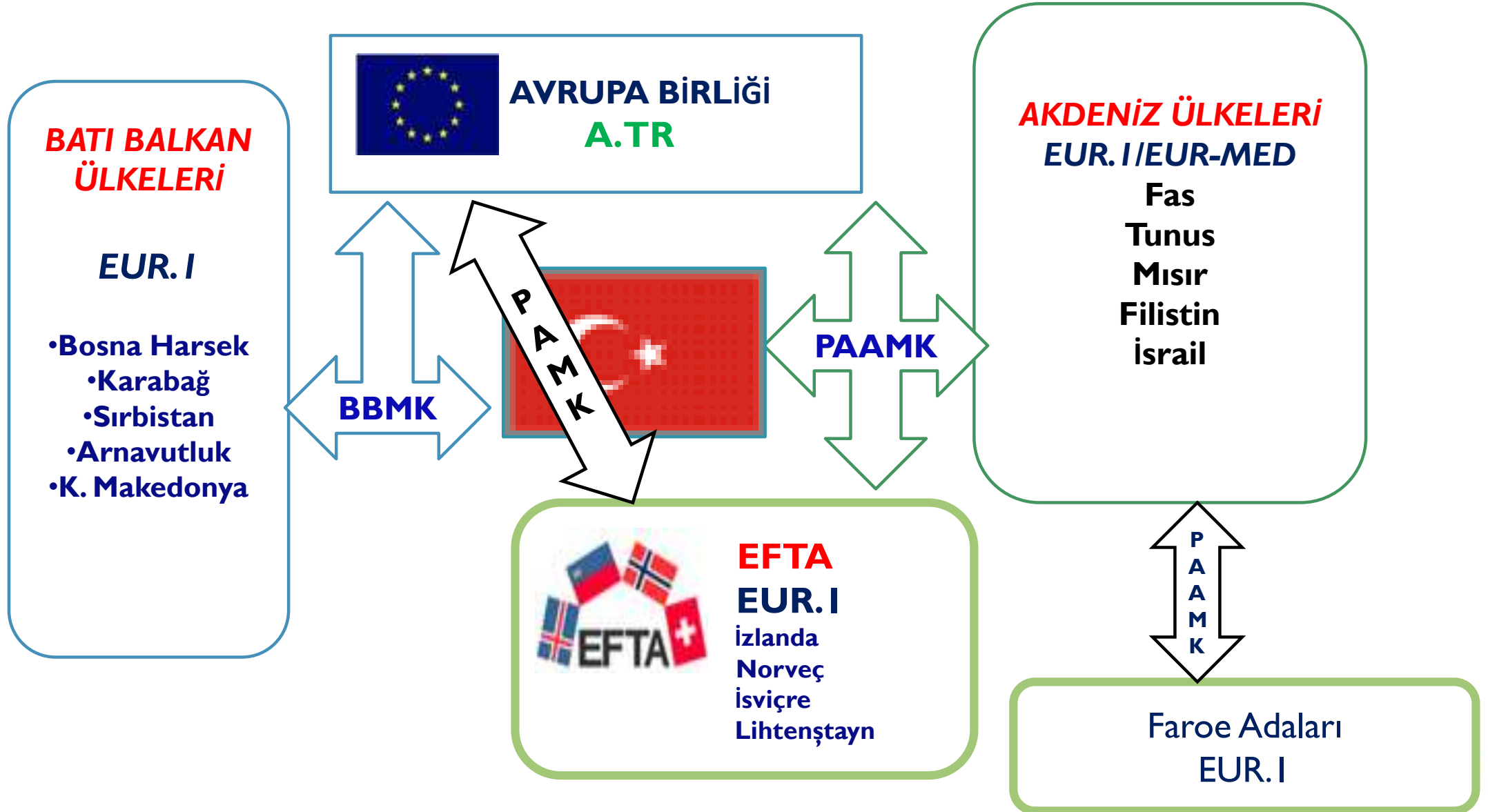
H

~~**EUR 1**~~

ÇAPRAZ MENŞE KÜMÜLASYONU

- Çapraz menşe kümülasyonunda; kural olarak, diğer ortak ülkeler menşeli maddelerin **sadece yetersiz işçilik veya işlemlerin ötesinde işleminden geçirilmesi** sonunda elde edilen ürün, **nihai işçilik veya işlemin yapıldığı ülke menşeli** olarak diğer bir ortak ülkeye tercihli rejim dahilinde ihraç edilebilmektedir.
- Bununla beraber, bir ortak ülkede, diğer ortak ülkeler menşeli maddelerin **sadece yetersiz işçilik veya işleme tabi tutularak** ürün elde edilmiş ise; kümülasyon alanında ürünün menşe ülkesinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu durumda, söz konusu ortak ülkede ürüne **eklenen katma değer** ile ürünün imalatında kullanılan diğer ortak ülkeler menşeli maddelerin **gümrük kıymeti** mukayese edilir. (PAAMK Yönetmeliği Md. 6/1(c))

ÇAPRAZ KÜMÜLASYON SİSTEMİ (PAMK-PAAMK-BBMK)

DOĞRUDAN NAKLİYAT KURALI

- Doğrudan nakliyat kuralı; ticarete konu eşyanın, iki ortak ülke arasında “doğrudan” veya kümülasyon uygulanabilen ülkeler üzerinden nakledilmesini öngörür.
- Bununla birlikte, ticarete konu eşyanın gerektiğinde, üçüncü ülkeler üzerinden “aktarma” veya “geçici depolma” yoluyla nakledilmesi halinde, aşağıdaki kuralların birlikte sağlanması kaydıyla “doğrudan nakliyat kuralı” ihlal edilmemiş sayılır.
 - i. Ürünler, tek bir sevkiyata konu olmalı ve bu sevkiyat üçüncü ülkede bölünmemeli, başka bir sevkiyat ile birleştirilmemelidir.
 - ii. Ürünler, boşaltma, tekrar yükleme veya iyi koşullarda muhafaza etmeye yönelik işlemlerin dışında işleminden geçmemiş olmaları gerekir.
 - iii. Ürünlerin geçici depolanması, aktarma işlemleri ve diğer işlemler daima gümrük yetkililerinin gözetiminde yapılmalıdır.

TERCİHLİ REJİMİN UYGULANABİLMESİ İÇİN HANGİ KOŞULLAR SAĞLANMALIDIR?

☐ **Tercihli rejimin uygulanması belli temel koşullara bağlıdır. Kısaca, ürünün:**

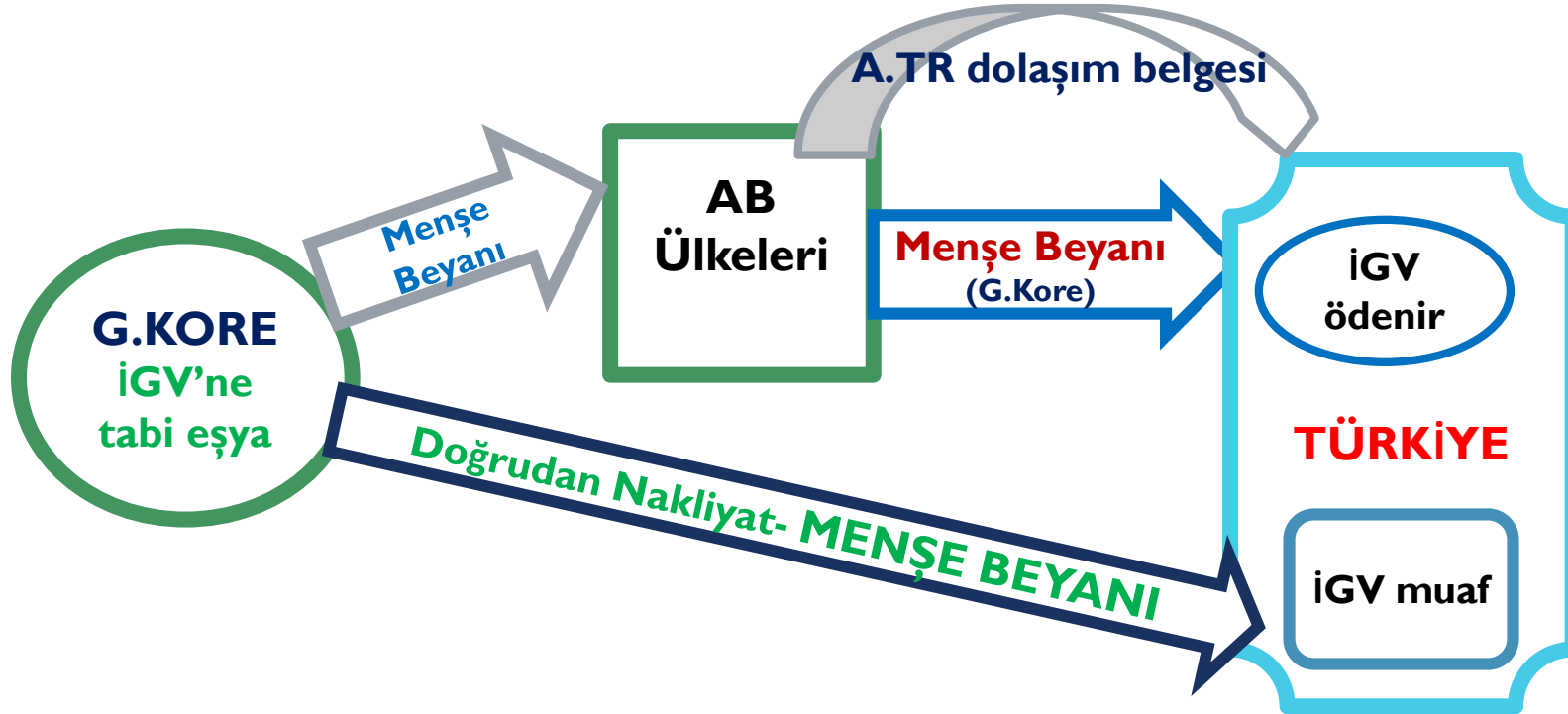
- ✓ Ticarete konu ürünün Anlaşma kapsamında olması,
- ✓ Anlaşma uyarınca menşe statüsüne sahip veya statüsünü kazanmış olması,
- ✓ Nihai ürünün imalatında Taraf ülke dışındaki üçüncü bir ülke menşeli girdi kullanılması halinde Anlaşma ekinde yer alan EK-II’de yer alan liste kurallarına göre menşe statüsü kazanması
- ✓ Menşe ispat belgesine sahip olması,
- ✓ Doğrudan nakliyat kuralına uyularak nakliyatın gerçekleşmiş olması gereklidir.

- ☐ Bu koşulları sağlayan ithalatçıya , tercihli rejim uygulaması ile kanuni vergi yerine indirimli ya da “0” gümrük vergi uygulanarak vergi avantajı sağlanmış olur.

ANLAŞMA KAPSAMINDAKİ ÜRÜNÜN, ÜÇÜNCÜ ÜLKE ÜZERİNDEN DOĞRUDAN NAKLEDİLMESİ NASIL KANITLANIR?

- Kümülasyon bölgesinde ihraç edilen ürünün, üçüncü ülke üzerinden geçici depolanması veya aktarılması işlemleri sonucu ithalatçı ülkeye ulaşan eşyanın taraf ülkede ihraç edilen eşya ile her bakımdan aynı olduğunun kanıtlanması gerekir.
- Bu kanıt işlemi;
- ✓ İhracatçı ülkede düzenlenmiş transit ülkesi geçişini kapsayan tek bir sevk evrakı(konişmento/taşıma senedi), veya
- ✓ Eşyanın geçtiği ülkelerin gümrük idarelerince düzenlenen ve sevkiyatın daima gümrük gözetimi altında kaldığını kanıtlayan “ *Non Manipulation Certificate-NMC* ” ibrazı ile kanıtlanmalıdır.
- **NOT:** “*Non Manipulation Certificate*” örneği Gümrükler Genel Müdürlüğü’nün 2009/112 sayılı Genelgesi ekinde yer almaktadır.

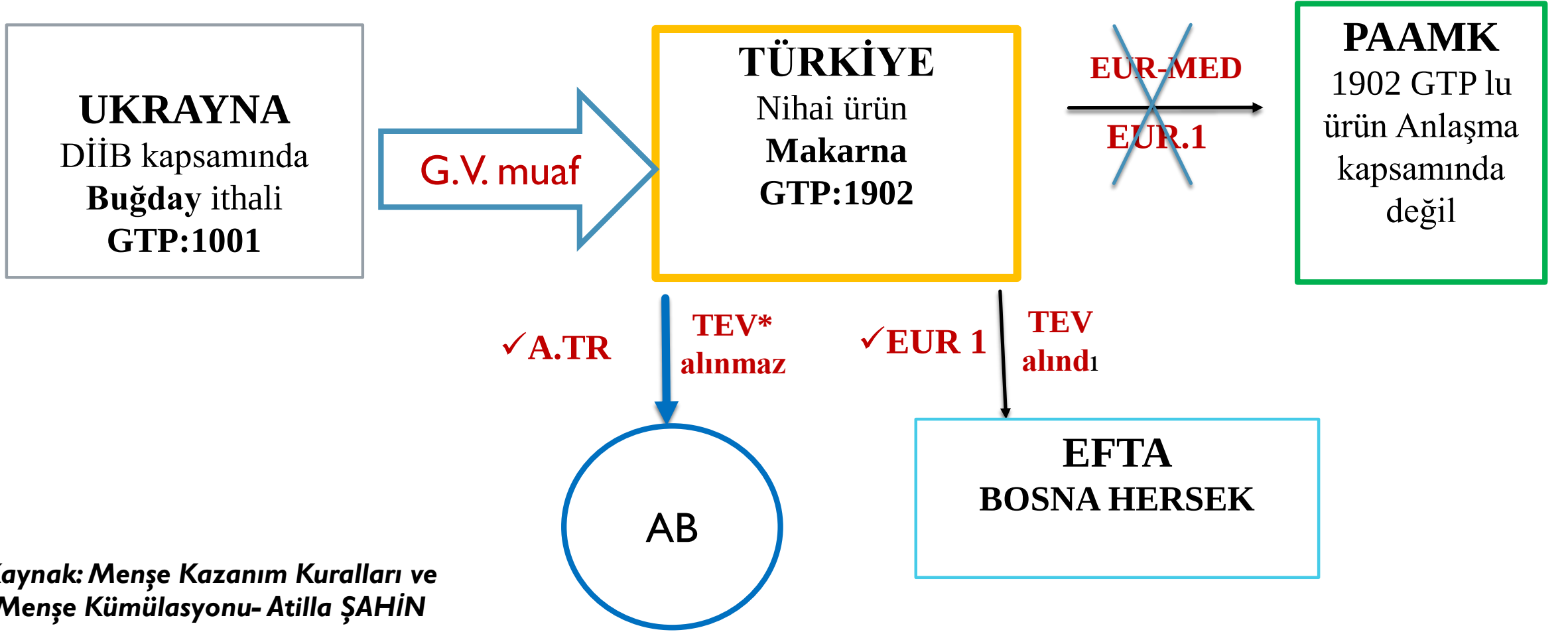
DOĞRUDAN NAKLİYAT VE 3. ÜLKE FATURASI

GERİ ÖDEME VE MUAFİYET YASAĞI (NO-DRAWBACK)

- PAAMK/BBMK Sisteminde EUR 1 Dolaşım Sertifikası kapsamında ihraç edilecek ürünün bünyesinde GV ödenmemiş 3. ülke menşeli girdi varsa, bu girdilere ait gümrük vergileri için Anlaşmada **“geri ödeme ve muafiyet yasağı”** na ilişkin hükme istinaden telafi edici vergi ödenmeden EUR.1 düzenlenemez.
- PAAMK Sisteminde çapraz kümülasyon uygulanan durumlarda *“geri ödeme ve muafiyet yasağı”* uygulanır.
- Ancak, bu sisteme dahil Akdeniz ülkeleri ile (Fas, Tunus ve Mısır) ikili kümülasyon uygulanan durumlarda (İsrail hariç) *“geri ödeme ve muafiyet yasağı”* uygulanmaz.

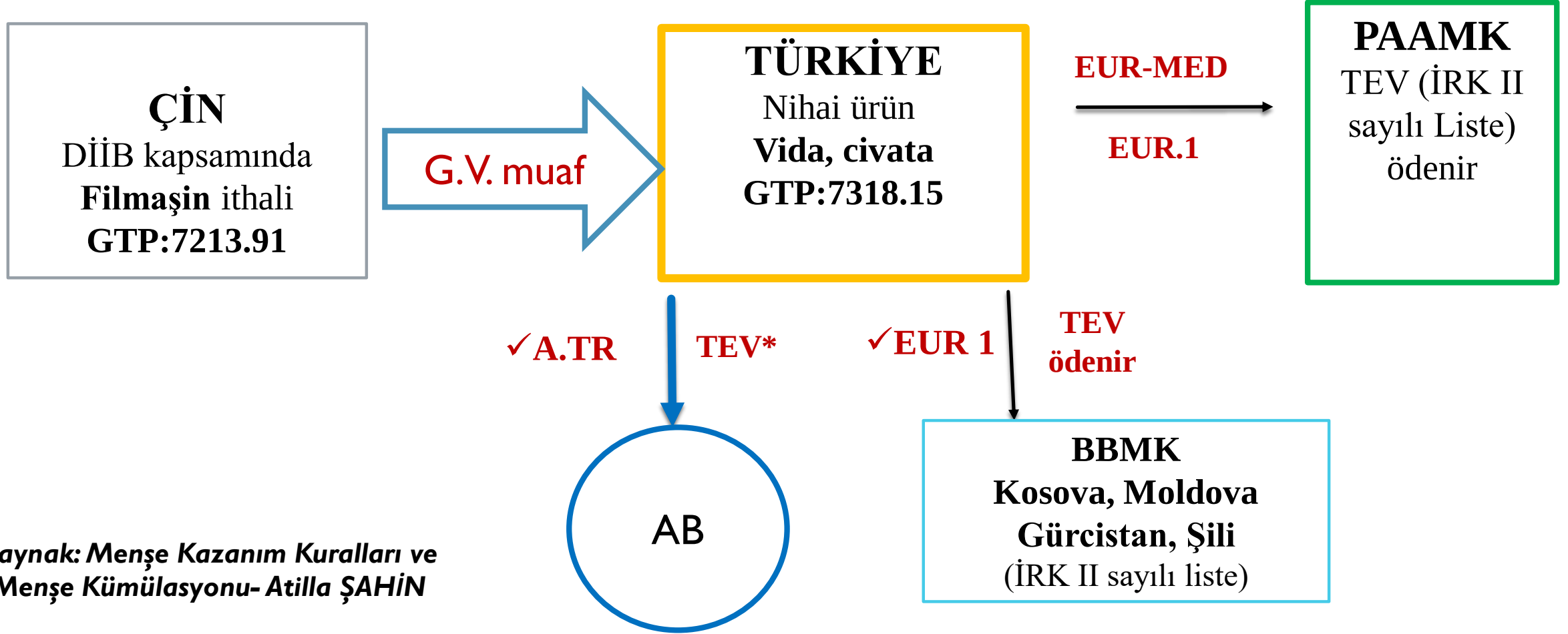
DİİB KAPSAMINDA TARIM ÜRÜNÜ İTHALİ – İŞLENMİŞ TARIM ÜRÜNÜ (İTÜ) İHRACI

NOT: Menşeli tarım ürünlerinin ihracında, ikili ya da çapraz kümülasyon kapsamında olup olmadığı, Anlaşma ekinde ya da İthalat Rejimi Kararı Eki I Sayılı Listede GTİP itibariyle kontrol edilmelidir.

***İTÜ'nün A.TR eşliğinde AB ülkesine ithalinde Bileşim Tablosuna göre temel tarım payı için vergilfon alınacağından TEV uygulanmaz.**

DİİB kapsamında AKÇT ürünü ithali – AB ülkelerine işlenmiş ürün ihracı

Kaynak: Menşe Kazanım Kuralları ve
Menşe Kümülasyonu- Atilla ŞAHİN

**İthal eşyası AKÇT Anlaşması kapsamında olduğundan yani Gümrük Birliği kapsamında olmadığından, 7213 pozisyonundaki ithal eşyasının Türkiye'ye ithalinde uygulanan gümrük vergisi oranı uygulanmaz. TEV hesabında bu ürünün AB ülkesine üçüncü ülkeden ithalinde uygulanan ortak gümrük tarifesi oranı dikkate alınır.*

İKİLİ VE ÇOK TARAFLI SERBEST TİCARET ANLAŞMALARIMIZ

PAAMK Sistemi

- AB
- Türkiye
- EFTA Ülkeleri
- ✓ Norveç
- ✓ İsviçre
- ✓ İzlanda
- ✓ Lihtenştayn
- İsrail
- Mısır
- Fas
- Tunus
- Filistin (ikili)
- Faroe Adaları (ikili)
- Suriye(2011 de askıya alındı)

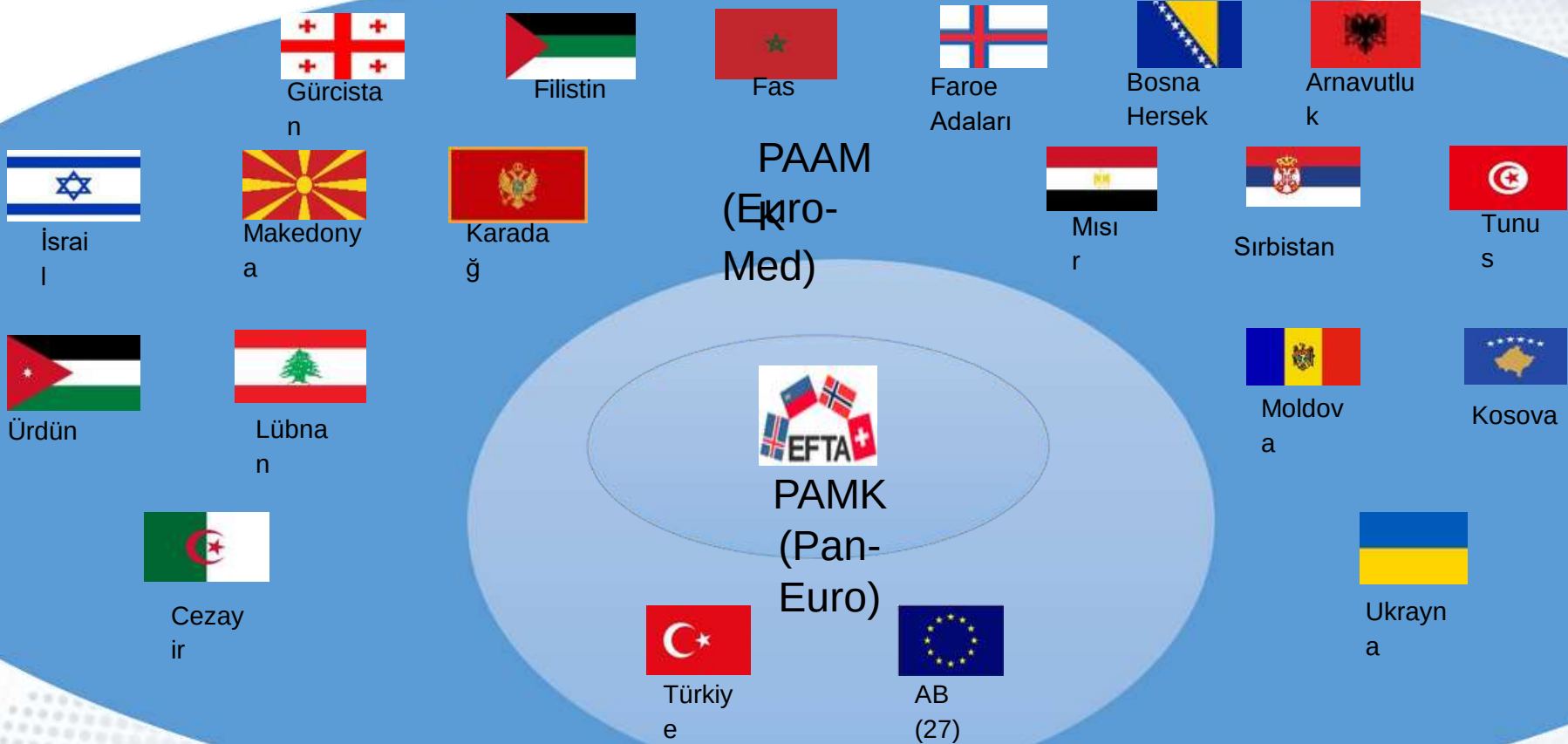
PEM KONVANSİYON SİSTEMİ

- AB
- Türkiye
- EFTA Ülkeleri
- Bosna Hersek
- Arnavutluk
- Karadağ
- K. Makedonya
- Sırbistan
- Kosova
- Moldova
- Gürcistan

İkili Serbest Ticaret Anlaşmalarımız

- GÜRCİSTAN
- MALEZYA
- SİNGAPUR
- G.KORE
- ŞİLİ
- MOLDOVA
- MORİTYUS
- KOSOVA
- VENEZUELLA TGA
- BK (İngiltere ve K.İrlanda)
- İRAN (Tercihli Tic.Anlaşması)
- D-8 Ülkeleri TTA
- TPS-OIC TTS
- Azerbaycan TTA
- Özbekistan TTA
- BAETTA

PAN AVRUPA AKDENİZ MENŞE KÜMÜLASYONUNA DAİR BÖLGESEL KONVANSİYON

NEDEN BÖLGESEL KONVANSİYON?*

- ❑ **PanAvrupa Akdeniz Menşe Kümülasyon Sistemi (PAAMK):** Türkiye, Avrupa Birliği, EFTA, Faroe Adaları, Ürdün, Suriye, Filistin, Mısır, Fas, Lübnan, Tunus, Cezayir, İsrail
- ❑ **Batı Balkan Menşe Kümülasyonu:** Türkiye, Avrupa Birliği, K. Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Arnavutluk, Bosna Hersek
- ❑ **Yeni üyeler:** Gürcistan, Ukrayna, Moldova
- ❑ **Bölgesel Konvansiyonun amacı:**
 - ✓ Sistemi daha kolay yönetilebilir kılmak
 - ✓ Aynı hükümlerin çok sayıdaki farklı Protokol metinleri yerine sadece tek bir metinde yer almasını sağlamak
 - ✓ Sistemin işleyişini daha kurumsal bir hale getirmek
 - ✓ Uluslararası ticaretin gerekleri doğrultusunda yapılması gereken değişiklikleri metne etkin bir şekilde yansıtmak
 - ✓ Yeni ülkelerin katılımını kolaylaştırmak

II Sayılı Liste

İTHALAT REJİMİ KARARI EKİ LİSTELER

- 25-97nci fasıl kapsamı sanayi ürünlerini kapsamaktadır.
- Avrupa Kömür Çelik Topluluğu kapsamı ürünler II Sayılı Liste kapsamında bulunmakta olup, Gümrük Birliği kapsamı dışında yer almaktadır.
- Gümrük Birliği I Ocak 1996 / AKÇT STA I Ağustos 1996

85. FASIL									
GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)									
G.T.İ.P.	Dipnot	1	2	3	GTS ÜLKELERİ				
					4	5	6	7	8
8528.52.91.00.0	(b),(3)	0	1,6	0	0	0	0	9,8	14
8528.52.99.00.0	(b),(3)	0	1,6	0	0	0	0	9,8	14
8528.59.00.00.00		0	0	0	0	0	0	9,8	14
8528.62.00.00.0	(b)	0	0	0	0	0	0	0	0
8528.69.20.00.00		0	0	0	0	0	0	0	2
8528.69.80.00.00		0	0	5,2	0	0	0	9,8	14

(a) Gümrük mevzuatının nihai kullanıma ilişkin hükümlerine tabidir.

(b) Sivil hava taşıtlarında kullanılacak ve nihai kullanım iznine tabi ürün

(3) Gümrük vergi oranı %0 uygulanır

İTHALAT REJİM KARARI II SAYILI LİSTE SÜTUNLARINDAKİ ÜLKELER

- «1» AB, EFTA, İSR, MAK, B-HER, FAS, Filistin, TUN, MIS, GÜR, ARN, KOS, SIR, KAR, Şİ, MOR, MLDV, F.ADA, G.KORE, BK
- «2» MALEZYA
- «3» SİNGAPUR
- «4» VENEZUELLA
- «5» GTS (EAGÜ, ÖTDÜ, GYÜ)
- «6» DÜ

Atilla ŞAHİN

III Sayılı Liste

İTHALAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İthalat Rejimi Kararı eki III Sayılı Liste, hububat, şeker, süt ve türevlerinin işlenmesi suretiyle elde edilen İşlenmiş Tarım Ürünlerini (İTÜ) kapsamaktadır.
- Söz konusu ürünlerin ithalatında uygulanan gümrük vergileri 1/95 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı çerçevesinde belirlenmiş olup, sanayi ve tarım payı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

4, 7, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 29, 33, 35. ve 38. FASILLAR

G.T.İ.P	Dipnot	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)											Tarım Payı Olarak Ödenecek Mali Yükümlülük Euro (EUR) (Karşılığı TL) (EUR/100 kg/net)							
		AB,BK, EFTA, B-HER, F.ADA	G. KORE	MLZ	SNG	KOS	İRAN	VNZ	GTS ÜLKELERİ			DÜ	AB,BK, EFTA, F.ADA.	G.KOR E	MLZ	SNG	KOS	İRAN	VNZ	DÜ
									EAGÜ	ÖTD Ü	GYÜ									
1704.90.30 .00.00	2. 21	0	0	0	9,1	9,1	0	9,1	0	0	5,2	9,1	44,96	44,96	44,96	89,67	89,67	44,84	89,67	89,67
1704.90.51 .00.00	2	0	0	0	9	9	0	9	0	0	5,5	9	T2	T2	T2	T1	T1	(1)	T1	T1

2 Şili için AB'ye uygulanan GV ve EMY uygulanır.

21 Singapur için yalnızca.....mürekkepbalığı köftesine %0 uygulanır.

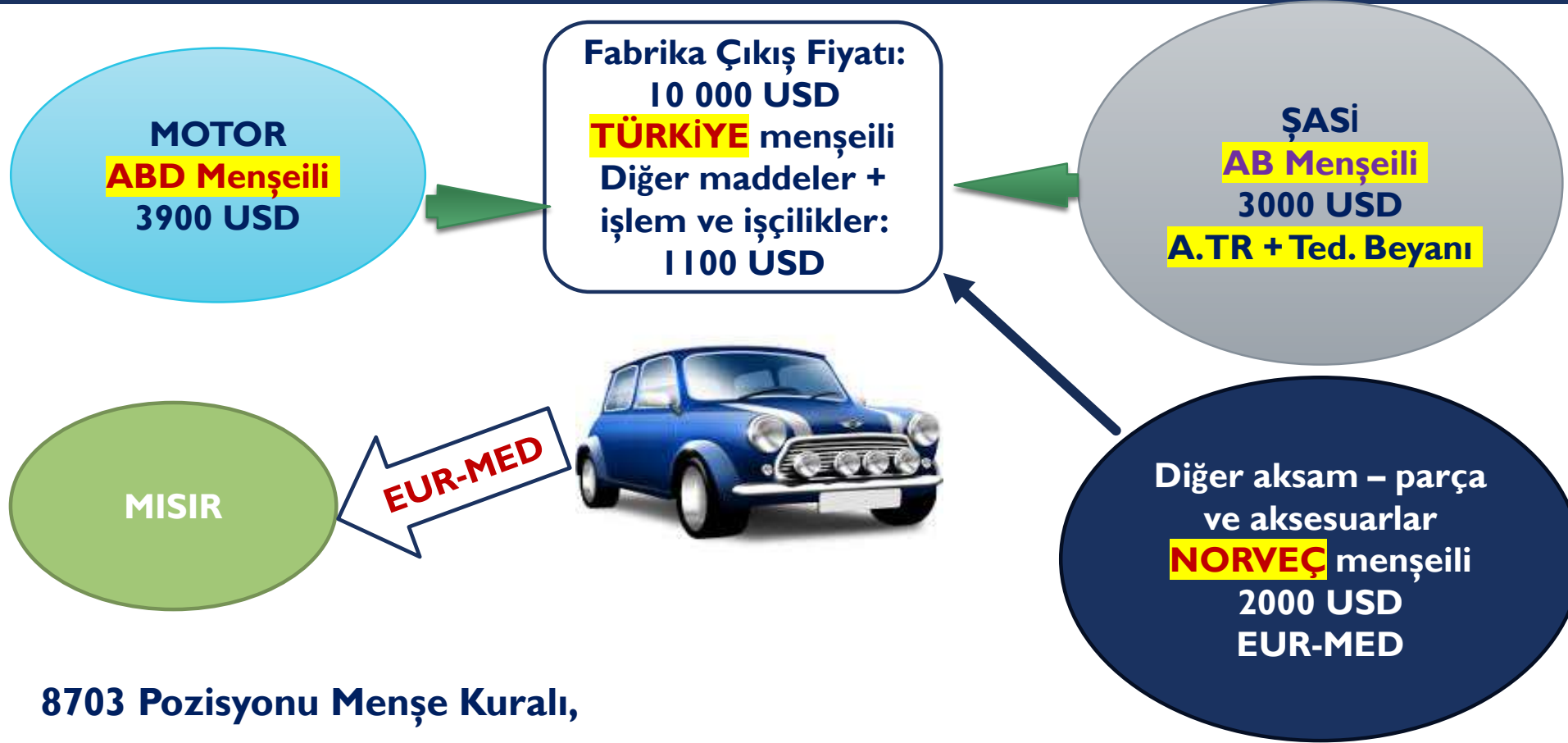
TABLO: İlave gümrük vergisi uygulanmayacak durumlar

İhraç Ülkesi	Avrupa Birliği	STA Yapılan Ülkeler	Avrupa Birliği	DİĞER ÜLKELER
Menşe durumu	AB ve Türk menşeli	Tercihli Ticaret	Çapraz kümülasyon kapsamında menşeli	TERCİHSİZ TİCARET
Menşe belgesi	A.TR var GY 205/4-ç A.TR YOK İGV ödenir	EUR.1-EUR-MED Fatura Beyanı Menşe Belgesi (MLZ) Menşe Beyanı (G.Kore, Singapur BK)	A.TR + Tedarikçi Beyanı veya UDTB	Ticaret politikası önlemi ve EMY uygulanmıyor ise menşe belgesi zorunlu değil
TÜRKİYE				
Uygulanacak İGV	İGV uygulanmaz	İGV uygulanmaz	İGV uygulanmaz	İGV UYGULANIR

ÖRNEK : ÇAPRAZ MENŞE KÜMÜLASYONU

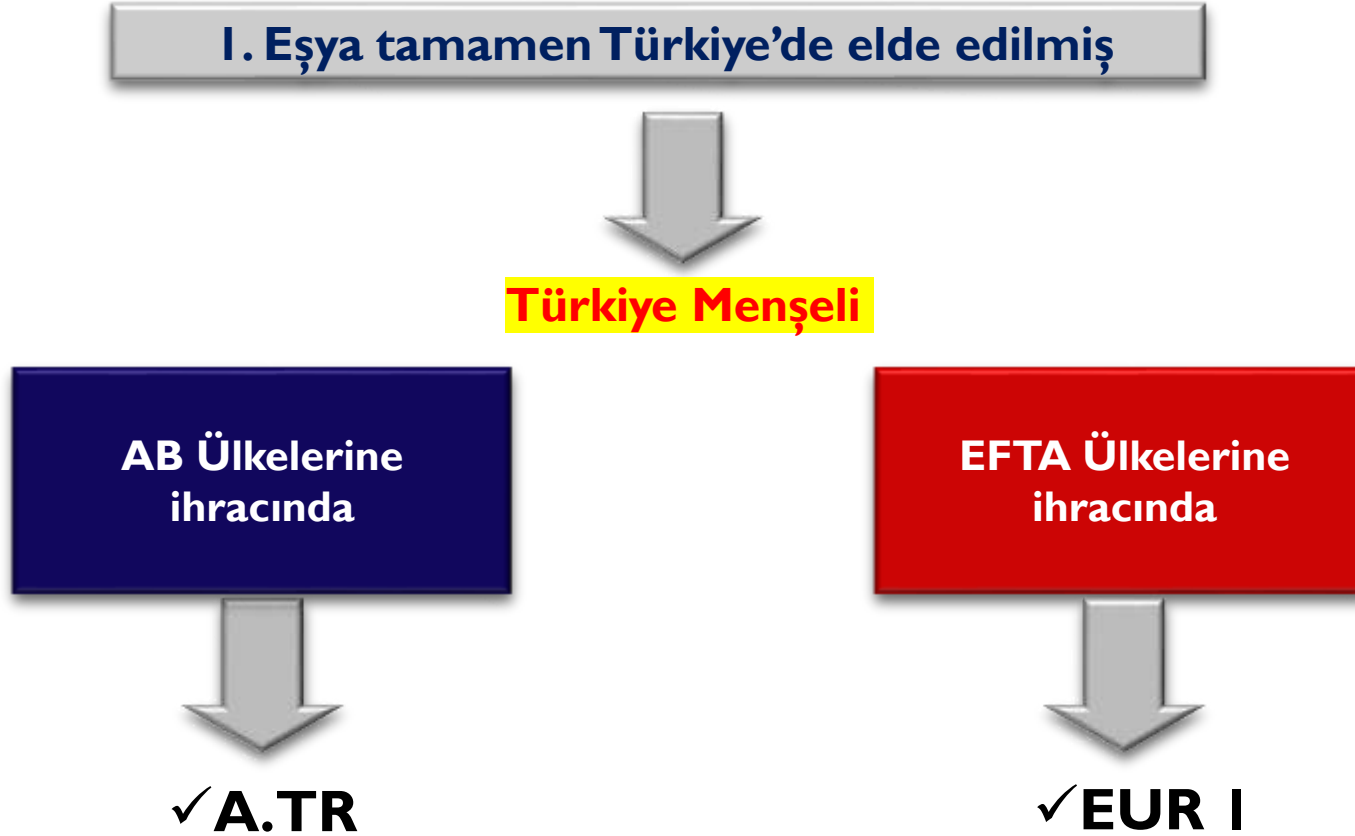
ÖRNEK-PAAMKS ÇAPRAZ MENŞE KÜMÜLASYONU SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİ

8703 Pozisyonu Menşe Kuralı,

“Kullanılan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %40’ını geçmeyen imalattır.”

Türkiye'den Herhangi bir PAMK Üyesi Ülkeye Yapılan İhracat

Atilla ŞAHİN

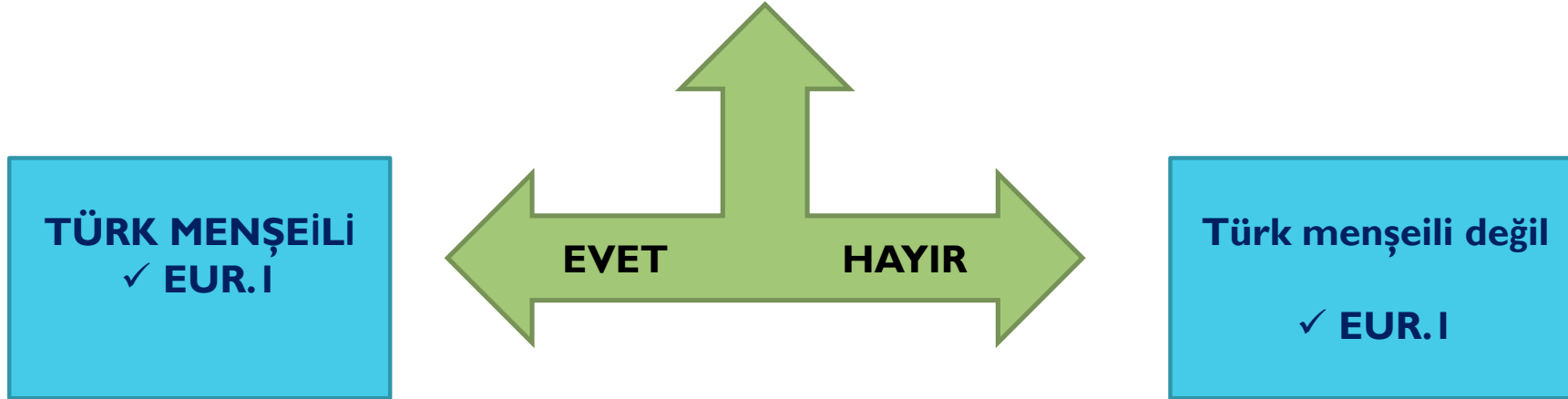
Üretimde Türkiye + PAAMK menşeli girdiler kullanılmış

ÜRETİMDE ÜÇÜNCÜ ÜLKE (PAAMKS DIŞINDAKİ ÜLKELER) MENŞELİ GİRDİLER

KULLANILMASI HALİNDE MENŞEİ TESPİTİ

Üçüncü ülke menşeli girdiler Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin Yönetmelik(*) eki listede belirtilen yeterli işlem ve işçilikten geçti mi?

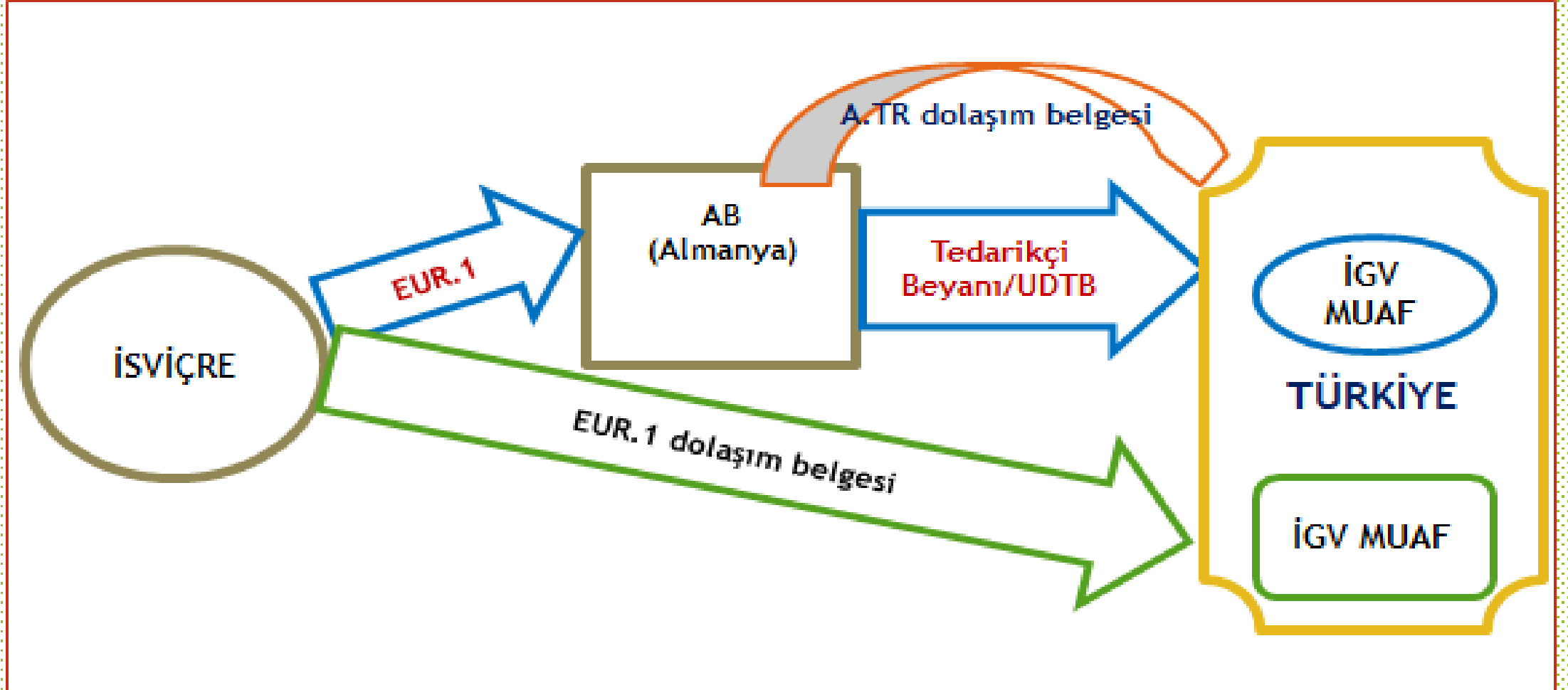

(*) Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülayon Sistemi Kaps*amı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelik (Konsolide Metin) 26.11.2009/27418 Mükerrer R.G.

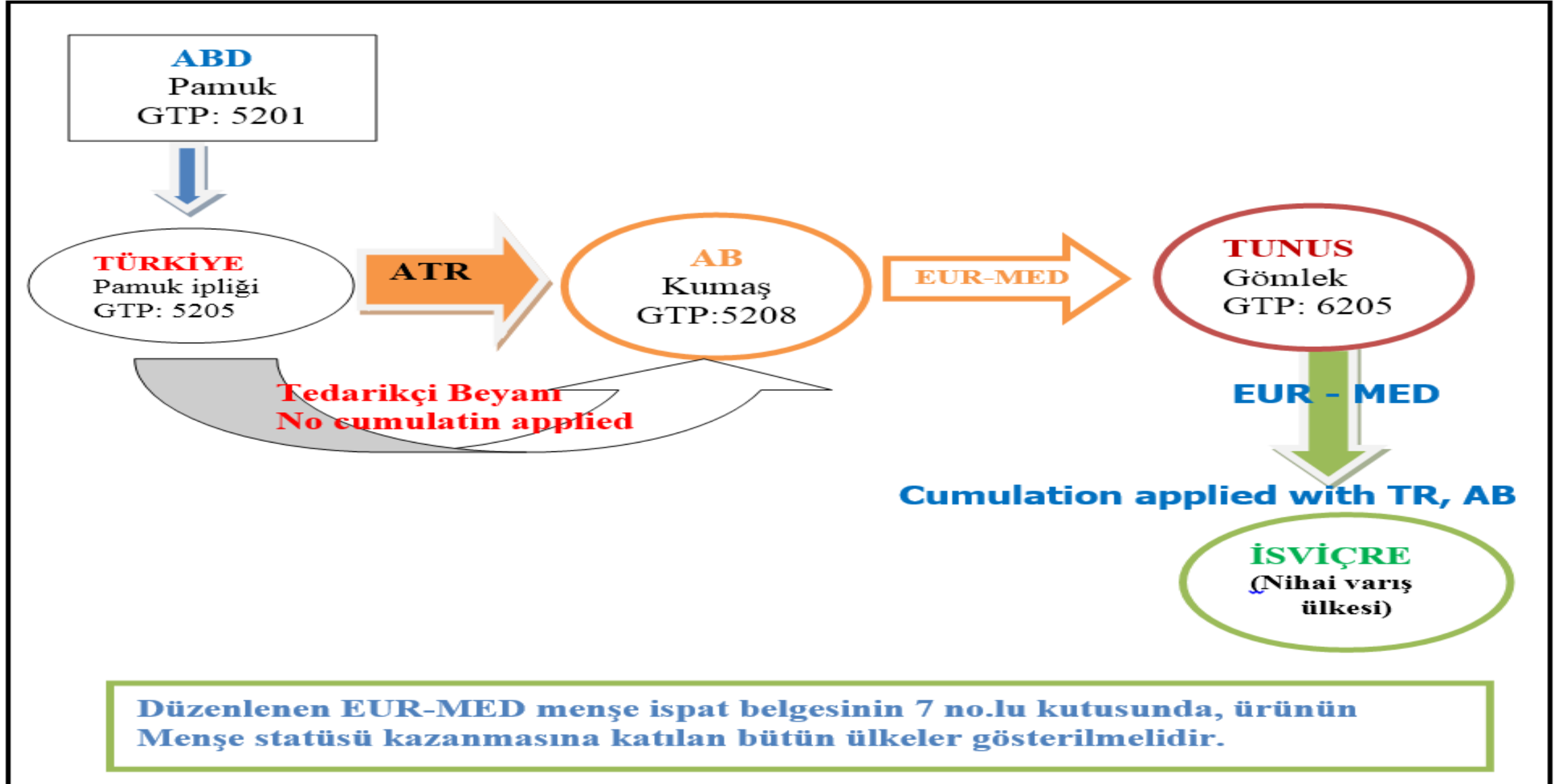
Atilla ŞAHİN

ÇAPRAZ KÜMÜLASYON KAPSAMI EŞYANIN AB'DEN A.TR İLE GELMESİVE İGV

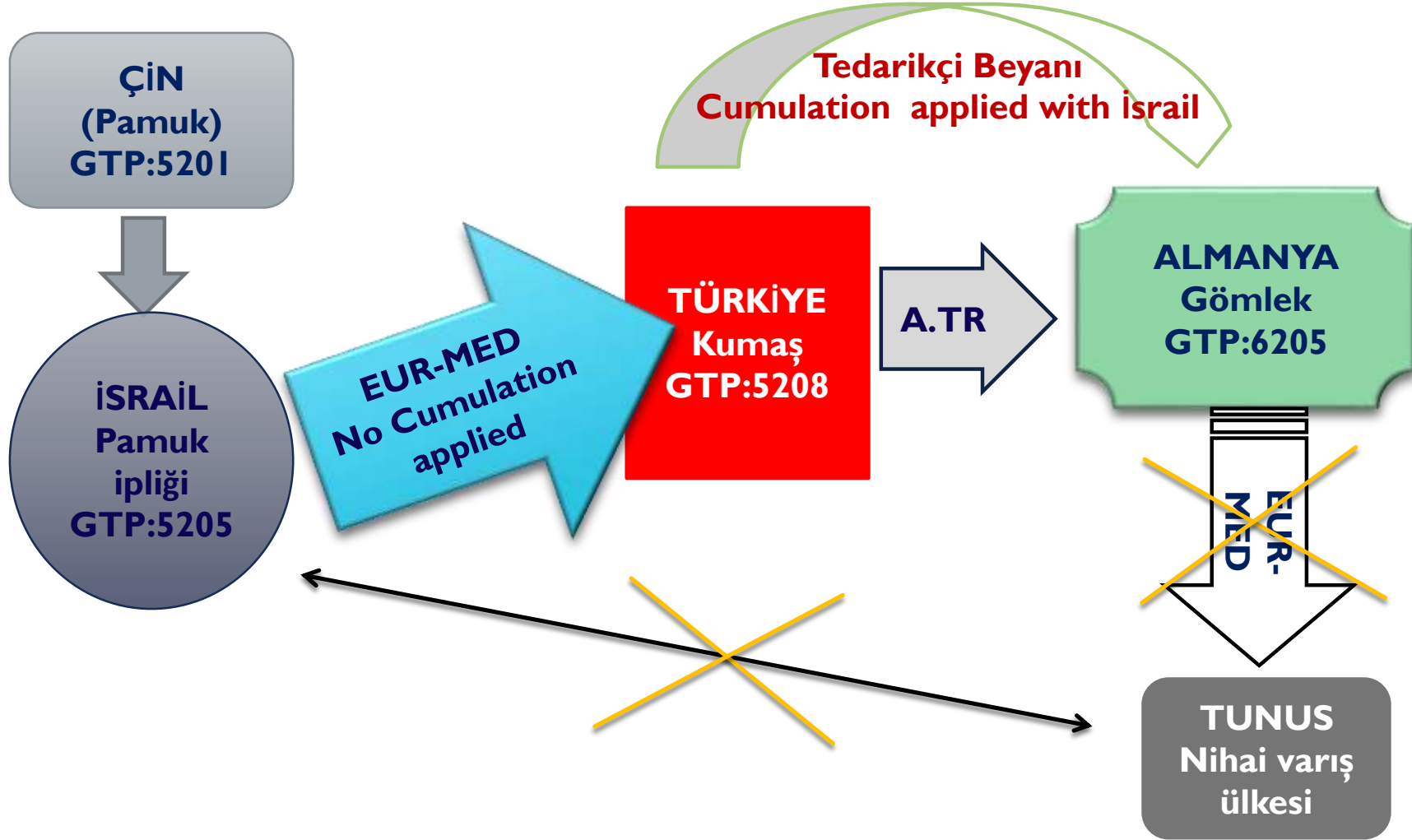
TABLO: Çapraz kümülasyon kapsamı eşyanın AB den gelmesi halinde İGV muafiyeti

EUR-MED DOLAŞIM SERTİFİKASININ KULLANIMI

EUR-MED DOLAŞIM SERTİFİKASI (DEĞİŞKEN GEOMETRİ)

Atilla ŞAHİN

MENŞE İSPAT BELGESİNDEN MUAF EŞYA NEDİR?

- Küçük paketler halinde gerçek kişilerden gerçek kişilere gönderilen veya yolcuların zati ya da hediyeelik eşyasının bir bölümünü oluşturan eşya;
- ✓ Ticarete konu olmamaları
- ✓ Yönetmelik hükümlerini yerine getirmeleri

Şartıyla menşe ispat belgesinden muaftır.

- Söz konusu ürünlerin toplam kıymeti küçük paketler halindeki eşyada 500 EURO yu, yolcu zati ve hediyeelik eşyasında da 1200 EURO yu geçemez.

FATURA BEYANI/MENŞE BEYANI

**MENŞE
BEYANI**

PAAMK

TÜRKİYE
EFTA
FAS
TUNUS
MISIR
İSRAİL
F.ADALARI

BBMK

TÜRKİYE
ARNAVUTLUK
KARADAĞ
SIRBİSTAN
K. Makedonya
BOSNA-HERSEK

İKİLİ STA

TÜRKİYE
ŞİLİ
MALEZYA
GÜRCİSTAN
MORİTYUS
MOLDOVA
KOSOVA

TÜRKİYE-AB:

•- TARIM
ÜRÜNLERİ
TİCARETİ
•- AKÇT

G. KORE STA
SİNGAPUR STA
B. KRALLIK STA

GTS ÜLKELERİ
REX Menşe Beyanı

PEM
Konvansiyonu

- Fatura Beyanı ve EUR-MED Fatura Beyanı ihracatı esnasında veya ithalatından itibaren iki yıl içinde ithalat gümrük idaresine ibrazı koşuluyla ihracattan sonra da düzenlenebilir. (PAAMK Yönetmeliği Md. 19/8).
- Pan Avrupa Akdeniz Bölgesel Konvansiyon Yönetmeliği kapsamında yer alan ülkeler ile tercihli ticarete tercihli menşe kuralları bu Yönetmelik kapsamında olacağından , «Menşe Beyanı» veya «EUR-MED Menşe Beyanı» düzenlenebilecektir.
- BK tarafından düzenlenen Menşe Beyanı metninde «EORI» numarası belirtilmeli ve EORI doğrulama sorgusu ilgili link üzerinden yapılmalıdır.

TEDARİKÇİ BEYANI

- **Tedarikçi beyanı**, Gümrük Birliği kapsamında AB ülkelerinde ve Türkiye’de serbest dolaşımda bulunan eşyalardan,
- Pan-Avrupa Menşe Kümülasyon Sistemi,
- Pan-Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyon Sistemi veya
- Batı Balkan Menşe Kümülasyon Sistemine

taraf ülkelerden biri menşeli olan eşyaların tercihli menşe statüsünü kanıtlayan belgedir.

- Tedarikçi beyanına ilişkin hükümler Türkiye ile AT Arasında Oluşturulan Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında 2006/10895 sayılı Karar ile düzenlenmiştir.

GÜMRÜK İDARESİ KENDİSİNE SUNULAN TEDARİKÇİ BEYANININ DOĞRULUĞUNDAN ŞÜPHE EDERSE NE YAPILMALIDIR?

INF 4 Bilgi Formu düzenlenmesi talebinde bulunulur.

INF 4, tedarikçi beyanının doğruluğunun ve gerçekliğinin kontrolü amacıyla ihracat gümrük idaresi tarafından düzenlenen belgedir.

Talep tarihinden itibaren 3 ay içinde talepte bulunan gümrük idaresine sunulmalıdır.

MENŞE KONTROL TABLOSU

Tercihli Ticaret Düzenlemesinin		Menşe Ülke Kontrolü	Çıkış Ülkesi Kontrolü	GTİP Kontrolü (çapraz kümülasyon amacıyla)	Aranacak Dolaşım Belgesi ve/veya Menşe İspat Belgesi MBS
Kodu	Açıklaması				Kodları
EFTA	EFTA Serbest Ticaret Anlaşması (STA)	EFTA Üyesi Ülkeler (İsviçre + Liechtenstein, Norveç, İzlanda)	EFTA Üyesi Ülkeler + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + Faroe Adaları + Mısır + İsrail + Fas + Filistin + Tunus + Arnavutluk + Bosna-Hersek + Karadağ + Makedonya + Sırbistan + Gürcistan	Var (1)	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0307 EUR-MED Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı 0807 EUR-MED Fatura Beyanı
AT	Türkiye-AB Ortaklık Konseyinin Gümrük Birliğine dair 1/95 sayılı Kararı	Yok	AB Üyesi Ülkeler (Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, İtalya, İrlanda Cumhuriyeti, Danimarka, Yunanistan, İspanya, Portekiz, Avusturya, İsveç, Finlandiya, Malta, Kıbrıs, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Macaristan, Slovenya, Litvanya, Letonya, Estonya, Bulgaristan, Romanya, Hırvatistan) + San Marino + Andorra	Var (2)	0301 A.TR Dolaşım Belgesi
AB 2	Türkiye-AB Ortaklık Konseyinin Gümrük Birliğine dair 1/95 sayılı Kararı	AB (AB üyesi ülkeler + San Marino + Andorra)	San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler + Faroe Adaları + Mısır + İsrail + Fas + Filistin + Tunus + Arnavutluk + Bosna-Hersek + Karadağ + Makedonya + Sırbistan + Gürcistan + Moldova + Kosova	Var (2, 8)	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0307 EUR-MED Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı 0807 EUR-MED Fatura Beyanı
	Türkiye-AB “Avrupa		AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi		0302 EUR.I Dolaşım Belgesi

ISR	İsrail STA	İsrail (624)	İsrail + AB Üyesi Ülkeler + EFTA Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra	Yok	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0307 EUR-MED Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı 0807 EUR-MED Fatura Beyanı
ABTRM	Türkiye-AB Ortaklık Konseyinin tercihli tarım ürünleri ticaretine dair I/98 sayılı Kararı	AB (AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra)	AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler + Faroe Adaları + Mısır + İsrail + Fas + Filistin + Tunus	Var (4, 11)	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0307 EUR-MED Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı 0807 EUR-MED Fatura Beyanı
MKE	Makedonya STA	Kuzey Makedonya (096)	Makedonya + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler + Arnavutluk + Bosna-Hersek + Kosova + Karadağ + Sırbistan + Moldova	Var (5)	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
BSH	Bosna-Hersek STA	Bosna-Hersek (093)	Bosna-Hersek + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler + Arnavutluk + Kosova + Karadağ + Makedonya + Sırbistan + Moldova	Var -5	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
FIL	Filistin STA	Filistin (625)	Filistin (625) + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler	Yok	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0307 EUR-MED Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı 0807 EUR-MED Fatura Beyanı
TNS	Tunus STA	Tunus (212)	Tunus + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler + Mısır + Fas	Yok	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0307 EUR-MED Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı 0807 EUR-MED Fatura Beyanı
FAS	Fas STA	Fas (204)	Fas + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler + Mısır + Tunus	Yok	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0307 EUR-MED Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı 0807 EUR-MED Fatura Beyanı
SUR (6)	Suriye STA	Suriye (608)	Suriye (608)	Yok	0302 EUR.I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
					0302 EUR.I Dolaşım Belgesi

SIL	Şili STA	Şili (512)	Şili (512)	Yok	0302 EUR. I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
KORE	G.Kore STA	G.Kore (728)	G.Kore (728)	Yok	0842 Menşe Beyanı
MORIT	Morityus STA	Morityus (373)	Morityus (373)	Yok	0302 EUR. I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
MY	Malezya STA	Malezya (701)	Malezya (701)	Yok	0876 Menşe Belgesi 0538 Fatura Beyanı
IRI	İran TTA	İran (616)	İran (616)	Yok	0866 Menşe İspat Belgesi
D8	D8 TTA	Endonezya(700)+İran(616)+Malezya(701)+Nijerya(288)+Pakistan(662)+Bangladeş (666)	Endonezya(700)+İran(616)+Malezya(701)+Nijerya(288)+Pakistan(662) + Bangladeş (666)	Yok	0974-D-8 Menşe İspat Belgesi
MD	Moldova STA	Moldova (074)	Moldova + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + Arnavutluk + Bosna-Hersek + Karadağ + Makedonya + Sırbistan	Var (5)	0302 EUR. I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
KOS	Kosova STA	Kosova (095)	Kosova (095) + AB Üyesi Ülkeler+ Arnavutluk + Bosna-Hersek + Karadağ + Makedonya + Sırbistan	Var (5)	0302 EUR. I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
FAR	Faroe STA	Faroe Adaları (041)	Faroe Adaları (041) + AB Üyesi Ülkeler + San Marino + Andorra + EFTA Üyesi Ülkeler	Yok	0302 EUR. I Dolaşım Belgesi 0538 Fatura Beyanı
SIN	Singapur STA	Singapur (706)	Singapur (706)	Yok	0842 Menşe Beyanı
VNZ	Venezuela STA	Venezuela (484)	Venezuela (484)	Yok	0302 EUR. I Dolaşım Belgesi
BK	Birleşik Krallık STA	Birleşik Krallık (006)	Birleşik Krallık (006)	Yok	0842 Menşe Beyanı
TPSOIC	TPS-OIC	Bahreyn (640), Bangladeş (666), Birleşik Arap Emirlikleri (647), Fas (204), İran (616), Katar (644), Kuveyt (636), Malezya (701), Pakistan (662), Suudi Arabistan (632), Umman (649), Ürdün (628)	Bahreyn (640), Bangladeş (666), Birleşik Arap Emirlikleri (647), Fas (204), İran (616), Katar (644), Kuveyt (636), Malezya (701), Pakistan (662), Suudi Arabistan (632), Umman (649), Ürdün (628)	Yok	2817 TPS-OIC Menşe İspat Belgesi
AZ	Azerbaycan TTA	Azerbaycan (078)	Azerbaycan (078)	Yok	2816 TR – AZ Menşe İspat Belgesi
PAK	Pakistan MTA	Pakistan (662)	Pakistan (662)	Yok	2815 TUR-PAK Menşe İspat Belgesi
OZBEK	Özbekistan TTA	Özbekistan	Özbekistan	Yok	0302 EUR. I Dolaşım Belgesi

(1)	Gürcistan'dan ithalatla I ilâ 24. Fasıllarda bulunan ürünler haricindeki ve 2905 43, 2905 44, 3301, 3302 10, 3501 ila 3505, 3809 10, 3824 60, 4101 ila 4103, 4301, 5001 ila 5003, 5101 ila 5103, 5201 ila 5203, 5301 ile 5302 tarife pozisyonlarında yer alan ürünler haricindeki tüm ürünler esas alınacaktır.
(2)	AKÇT ve tarım ürünleri haricindeki tüm ürünler esas alınacaktır.
(3)	Yalnızca AKÇT ürünleri listesindeki tüm ürünler esas alınacaktır.
(4)	Yalnızca Tarım ürünleri listesindeki tüm ürünler esas alınacaktır.
(5)	AB üyesi ülkelerden ithalatla AKÇT ve tarım ürünleri haricindeki tüm ürünler esas alınacaktır.
(6)	Anlaşma askıya alınmıştır.
(7) GURHARIC	I ilâ 24. Fasıllarda bulunan ürünler ile 2905 43, 2905 44, 3301, 3302 10, 3501 ila 3505, 3809 10, 3824 60, 4101 ila 4103, 4301, 5001 ila 5003, 5101 ila 5103, 5201 ila 5203, 5301 ile 5302 tarife pozisyonlarında yer alan ürünlerin bünyesinde AB, EFTA ülkeleri, San Marino veya Andorra menşeli girdi kullanılmışsa tercihli tarife uygulanmaz. Söz konusu ürünlerin kümülasyon uygulanmaksızın Gürcistan menşeli olduğundan emin olunuz.
(8)	Gürcistan'dan ithalatla AKÇT ve tarım ürünleri haricindeki ve 2905 43, 2905 44, 3301, 3302 10, 3501 ila 3505, 3809 10, 3824 60, 4101 ila 4103, 4301, 5001 ila 5003, 5101 ila 5103, 5201 ila 5203, 5301 ile 5302 tarife pozisyonlarında yer alan ürünler haricindeki ürünler esas alınacaktır.
(9)	İthalat Rejimi Kararı'na ekli 3 ve 4 sayılı listeler ile belirlenen hariç sektörler dışında kalan eşya esas alınacaktır.
(10)	Gümrük Genel Tebliği (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) (Seri No: 5) eki esas alınacaktır.
(11)	I ilâ 24.fasıllarda bulunan Andorra menşeli eşyaya uygulanmaz.
(12)	İsviçre ve Norveç'ten gelen eşya için Gümrük Genel Tebliği (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) (Seri No:2) esas alınacaktır.

GERİ ÖDEME VE MUAFİYET YASAĞI (TEV ÖDEMESİ) OLAN ANLAŞMALARIMIZ

ÜLKE ADI/ANLAŞMA	GERİ ÖDEME VE MUAFİYET YASAĞI (Telafi Edici Vergi)	TERCİHLİ TİCARETTE DÜZENLENEN BELGE
Türkiye-AB Gümrük Birliği	VAR	A.TR dolaşım belgesi
AB ile tarım ürünleri tic.	VAR	EUR.I dolaşım belgesi
AB ile AKÇT ürünleri tic.	VAR	EUR.I “ “
PAAMK çapraz kümülasyon	VAR	EUR-MED “ “
EFTA ülkeleri	VAR	EUR.I / EUR-MED
İSRAİL	VAR	EUR.I / EUR-MED
FAS	VAR (*)	EUR-MED
TUNUS	VAR (*)	EUR-MED
MISIR	VAR (*)	EUR-MED
FİLİSTİN	VAR (**)	EUR.I

FAREO ADALARI	YOK (***)	EUR.I
SURİYE(2011’de askıya alındı)	-	-
BOSNA-HERSEK	VAR	EUR.I
ARNAVUTLUK	VAR	EUR.I
SIRBİSTAN	VAR	EUR.I
MAKEDONYA	VAR	EUR.I
KARADAĞ	VAR	EUR.I
KOSOVA	VAR	EUR.I
GÜRCİSTAN	VAR	EUR.I
ŞİLİ	VAR	EUR.I
MOLDOVA	VAR	EUR.I
MORİTYUS	YOK(****)	EUR.I
G.KORE	YOK(****)	MENŞE BEYANI
SİNGAPUR	YOK(****)	MENŞE BEYANI
MALEZYA	YOK(****)	MENŞE BELGESİ
İRAN Tercihli Ticaret Anlaşması	YOK	Menşe İspat Belgesi
D-8 ÜLKELERİTTA	YOK	D-8 Menşe İspat Bel.

(*) Fas, Tunus ve Mısır'a ihraç edilen ürün, PAAMK Sitemine dahil ülkelerle çapraz kümülasyon uygulanmadan ikili kümülasyon kapsamında EUR.I dolaşım belgesi eşliğinde ihraç ediliyorsa ve söz konusu ürünün imalatında dahilde işleme rejimi kapsamında gümrük vergisinden muaf ithal girdi kullanılmış olsa dahi, nihai ürünün EUR.I kapsamında ihracında TEV uygulanmaz. Daha ayrıntılı bilgi için PAAMK Yönetmeliğinin 17/6 ıncı maddesi ile Dahilde İşleme Rejimi Hakkında Genelge(2008/2) ye bakınız.

() Filistin ile ülkemiz arasındaki Anlaşmada “geri ödeme ve muafiyet yasağı” bulunmakta olup, Batı Şeria ve Gazze Şeridi toprakları için Filistin’le ticaretimiz belirli fasıllarda yer alan eşyalar için ikili kümülasyona dayalı olarak yürütülmekte ve menşe protokollerine ilişkin hükümler ise PAAMK Yönetmeliğindeki menşe kurallarına göre yürütülmektedir. Bu nedenle Filistin’e EUR.I Dolaşım belgesi kapsamında hangi kategorideki ürünlerin ihracında TEV uygulanacağı konusunda Dahilde İşleme Rejimi Hakkında Genelge(2008/2) deki tablolardan takibi önerilir.**

(*) Fareo Adaları ile yapılan Serbest Ticaret Anlaşmamız “geri ödeme ve muafiyet yasağı” hükümlerini içermediğinden bu ülkeye EUR.I dolaşım belgesi eşliğinde ihracatımıza TEV yükümlülüğü doğmamaktadır. Ayrıca Fareo Adaları ile ikli menşe kümülasyonu uygulandığından EUR.I dolaşım belgesi düzenlenmekte olup, menşe protokolleri çerçevesinde tercihli menşe kuralları Pan Avrupa Akdeniz Bölgesel Konvansiyon Yönetmeliğinde hükümlere göre belirlenmektedir.**

(**) Morityus, G.Kore, Singapur ve Malezya ile yapılan serbest ticaret anlaşmalarımız “geri ödeme ve muafiyet yasağı” içermediğinden bu ülkelere menşe ispat belgesi eşliğine yapılan ihraç ürünlerimizin imalatında DİR kapsamında üçüncü ülke girdisi kullanılsa dahi, nihai ürünün ihracında TEV yükümlülüğü doğmayacaktır.**

Sonradan Kontrol Talep Tarihinden İtibaren Sonradan Kontrolün Sonuçlandırma Süreleri

Belge Türü	İlgili Ülke	Sonradan Kontrol Süresi	14 üncü maddenin ikinci fıkrası kapsamında ilave süreler
A.TR Dolaşım Belgesi	AB Ülkeleri	10 ay	-
EUR.I / EUR-MED Dolaşım Belgeleri			
Fatura Beyanı / EUR-MED Fatura Beyanı	AB Ülkeleri, EFTA Ülkeleri, Şili, Kosova, Gürcistan, Morityus, Bosna-Hersek, Sırbistan, Kuzey Makedonya, Karadağ, Arnavutluk, İsrail, Tunus, Mısır, Fas, Moldova, Faroe Adaları, Filistin, Venezuela	10 ay	-
Tedarikçi Beyanı / Uzun Dönem Tedarikçi Beyanı	AB Ülkeleri	3 ay	1 ay
	EFTA Ülkeleri, Kosova, Gürcistan, Bosna-Hersek, Sırbistan, Kuzey Makedonya, Karadağ, Arnavutluk, İsrail, Tunus, Ürdün, Mısır, Fas, Moldova, Faroe Adaları, Filistin	5 ay ¹	-
Tedarikçi Beyanı / Uzun Dönem Tedarikçi Beyanı	Birleşik Krallık	10 ay	-
İran Mense Belgesi	İran	10 ay	-

6	Malezya STA Menşe Belgesi	Malezya	90 gün	180 gün
7	Menşe Beyanı	G. Kore Singapur Birleşik Krallık	10 ay 12 ay 10 ay	-
8	Form A Menşe Belgesi / Fatura beyanı/ Menşe beyanı	GTS Ülkeleri	6 ay	4 ay
	Müfrez Form A Menşe Belgesi / Müfrez Fatura beyanı	AB Ülkeleri, İsviçre ve Norveç	8 ay	4 ay
9	Menşe şahadetnamesi	Tüm ülkeler	10 ay	-
10	D-8 Menşe İspat Belgesi	D-8 Ülkeleri	10 ay	-
11	TR-AZ Menşe İspat Belgesi	Azerbaycan	10 ay	-
12	TPS-OIC Menşe İspat Belgesi	Türkiye Cumhuriyeti, Bahreyn Krallığı, Bangladeş Halk Cumhuriyeti, Birleşik Arap Emirlikleri, Fas Krallığı, İran İslam Cumhuriyeti, Katar Devleti, Kuveyt Devleti, Malezya, Pakistan İslam Cumhuriyeti, Suudi Arabistan Krallığı, Umman Sultanlığı, Ürdün Haşimi Krallığı	10 ay	-

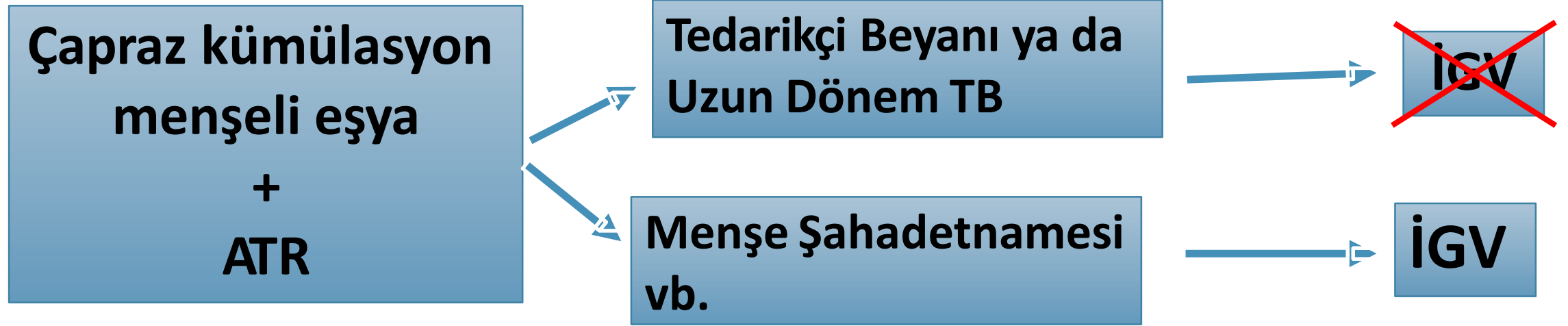
EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN İBRAZINDA YAPILAN HATALAR!

STA kapsamında ilave gümrük vergisine muafiyet tanınan eşyada usulüne uygun düzenlenen menşe ispat belgesi yerine eşyanın tercihsiz menşeni gösteren menşe şahadetnamesinin kabul edilmesi.

EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN İBRAZINDA YAPILAN HATALAR!

- Ülkemizin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde AB'nin de dahil olduğu bir çapraz kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli olduğu beyan edilen eşyanın, AB'den A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde ithalinde, eşyanın ilave gümrük vergisine tabi olmaması için beyanname ekinde İGV, CK'larının 2'inci maddesi gereğince "tedarikçi beyanı" veya "uzun dönem tedarikçi beyanının" kontrol edilmemesi.

TEŞEKKÜRLER

ATILLA ŞAHİN

AGMD BAŞKANI